

Reglermässiga avskrivningstider vid beräkning av intäktsram för naturgasföretagen avseende tillsynsperioden 2015-2018

Syftet med avskrivningar är att fördela kostnaden av en tillgång som förbrukas över en viss tidsperiod. Den reglermässiga avskrivningstiden ska motsvara en anläggnings ekonomiska livslängd. För att kunna beräkna skäliga kapitalkostnader vid fastställandet av intäktsramar behöver reglermässiga avskrivningstider för olika typer av anläggningar som ingår i kapitalbasen bestämmas. Dessa tider ska motsvara en rimlig uppskattning av hur länge det är motiverat att anläggningarna genererar kapitalkostnad i regleringen.

Ekonomiska livslängder är inte detsamma som tekniska livslängder. Teknisk livslängd är den tid en tillgång är funktionsduglig. De tekniska livslängderna kan bli mycket långa om företaget gör återkommande underhåll av anläggningen. Allt eftersom underhållskostnaderna ökar med tiden kommer en tidpunkt där underhållskostnaderna blir så stora att det är lönsamt att ersätta anläggningen med en ny. Ekonomisk livslängd är således den tid som en investering är, eller bedöms vara företagsekonomiskt lönsam. Den ekonomiska livslängden är aldrig längre, utan oftast kortare, än den tekniska livslängden.

Den ekonomiska livslängden skiljer sig mellan olika anläggningskategorier. Företagen har i sina ansökningar om intäktsramar angett vilka avskrivningstider de anser att Ei ska tillämpa för varje anläggningskategori vid fastställandet av intäktsram. Kategorierna framgår av 3 kap. 2 och 3 §§ Ei:s föreskrifter (EIFS 2014:5) om naturgasföretagens förslag till intäktsram och insamling av uppgifter för att bestämma intäktsramens storlek, se tabell 1.

Tabell 1 – Anläggningskategorier

Transmissionsledning
Distributionsledning
Mät- och reglerstationer
Mätare
Stödsystem och system för övervakning
Lagerutrymme
Kompressor för lager
Anläggningar som används för förgasning av kondenserad naturgas samt för import och lossning av kondenserad naturgas

Ei har gett Sweco Energuide AB (Sweco) i uppdrag att lämna förslag på reglermässiga avskrivningstider för tillsynsperioden 2015-2018 avseende varje anläggningskategori. Sweco har redovisat uppdraget genom en rapport. Samtliga berörda naturgasföretag har fått tillfälle att lämna synpunkter på rapporten.

Utgångspunkter

En utgångspunkt vid bedömningen är att den tekniska livslängden sätter en övre gräns för den ekonomiska livslängden. Även om teknikval kan skilja sig åt mellan olika länder så är utbredningen och erfarenheterna av gasnät väsentligt större i andra länder. De skillnader som finns mellan länderna är inte så stora att en jämförelse saknar relevans. Det är därför relevant att, i bedömningen av vad som är att anse som rimliga avskrivningstider, beakta vilka avskrivningstider som tillämpas i andra europeiska länder.

Transmissionsledningar

Swedegas har i sin ansökan anført att den tekniska livslängden för transmissionsledningar är upp till 90 år och att den ekonomiska livslängden ska vara 90 år. Samtidigt har företaget anført att 40 år är en rimlig avskrivningstid för transmissionsledningar vid tillämpning av Metod A enligt deras ansökan. Till stöd för sin uppfattning har Swedegas lämnat in rapporter från DNV GL och ÅF Industry AB. DNV GL har bedömt att den ekonomiska livslängden i princip överensstämmer med den tekniska livslängden och att denna uppgår till mellan 90 och 100 år. ÅF har bedömt att den tekniska livslängden uppgår till mellan 80 och 120 år.

Sweco har gjort bedömningen att transmissionsledningar har en teknisk livslängd på 90 år. Sweco anser att försiktighet bör tillämpas när den ekonomiska livslängden ska fastställas för ledningar och gaslager. Eftersom dessa anläggningstillgångar har en mycket lång förväntad teknisk livslängd ökar osäkerheten avseende väsentliga förändringar av marknadsförhållanden och teknikutveckling under livslängden. Dessa förändringar kan innebära att det kan uppkomma omständigheter som gör att anläggningarna kan komma att tas ur drift innan den tekniska livslängden är uppnådd. Av Swecos rapport framgår det även att andra länder tillämpar avskrivningstider på mellan 40 och 65 år för transmissionsledningar. Sweco har i sin bedömning dessutom utgått från att det finns en stor osäkerhet kring den framtida marknaden för transport av gas i Sverige. Sweco har sammantaget bedömt att en reglermässig avskrivningstid för transmissionsledningar bör vara 65 år. Sweco konstaterar vidare att detta är en lång avskrivningstid i jämförelse med övriga Europa, men att en jämförelsevis lång avskrivningstid kan motiveras med att det svenska transmissionsnätet är relativt nytt och byggt med moderna korrosionsskydd i gynnsamma markförhållanden.

Ei delar Swecos bedömning att det svenska transmissionssystemet är relativt nytt (ca 30 år gammalt) och i gott skick. Det finns på grund av detta skäl att fastställa en avskrivningstid som är betydligt längre än de 40 år som tidigare använts i Sverige. Det har heller inte framkommit skäl att tillämpa en avskrivningstid som överstiger den längsta avskrivningstiden för andra jämförbara länder i Europa. En avskrivningstid på 65 år för transmissionsledningar ska därför tillämpas.

Distributionsledningar

Samtliga företag utom Stockholm Gas har ansökt om att Ei ska tillämpa en avskrivningstid om 50 år för distributionsledningar. Stockholm Gas menar att avskrivningstiden ska vara 60 år eftersom den största delen av gasnätet är byggt före 1955 och det finns funktionsdugliga ledningar som är byggda före år 1900.

Sweco konstaterar att i likhet med transmissionsledningar har också distributionsledningar en lång förväntad teknisk livslängd, minst 50 år. Sweco föreslår därför en reglermässig avskrivningstid på 50 år för distributionsledningar. Den osäkra framtiden för distributionsnäten motiverar att använda den nedre gränsen för den uppskattade tekniska livslängden på 50 år. Denna bedömning delas av Ei.

Mät- och reglerstationer

Swedegas anser att en avskrivningstid om 40 år ska tillämpas för företagets mät- och reglerstationer (MR-stationer) för transmission. Samtliga distributionsföretag anser att en avskrivningstid om 20 år ska tillämpas för MR-stationer avsedda för distribution.

Sweco har funnit att MR-stationerna i transmissionsnätet är robusta och relativt få till antalet. Bedömningen är att dessa MR-stationer har en ekonomisk livslängd som är nära den tekniska livslängden, varför en ekonomisk livslängd på 40 år för MR-stationer i transmissionsnätet bör tillämpas. MR-stationerna i distributionsnätet är betydligt fler till antalet och är inte lika robusta som de i transmissionsnätet, varför den tekniska livslängden antas vara kortare. Vidare finns det en stor risk att delar av distributionsnäten kommer att avvecklas i förtid, vilket medför att även delar av MR-stationerna i distributionsnätet riskerar att avvecklas i förtid. Sweco föreslår därför en ekonomisk livslängd på 20 år för mät- och reglerstationer i distributionsnätet.

Ei delar Swecos bedömning avseende vad som är en skälig avskrivningstid för de olika MR-stationerna. Det finns skäl att tillämpa olika avskrivningstider för å ena sidan MR-stationer på transmissionsnätet och å andra sidan MR-stationer på distributionsnäten. Avskrivningstiderna ska därför uppgå till 40 år för en MR-station på transmissionsnätet och 20 år för en MR-station på ett distributionsnät.

Mätare

Swedegas har begärt att Ei ska tillämpa en avskrivningstid om 25 år för mätare i transmissionsnätet. Distributionsföretagen har i sina ansökningar föreslagit en avskrivningstid om ca 12 till 15 år för mätare i distributionsnäten.

Sweco bedömer att den tekniska livslängden för en mätare kan uppskattas till mellan 10 och 40 år beroende på mätartyp och på tillgången på reservdelar. I en jämförelse med de länder som ingår i Swecos rapport tillämpas avskrivningstider på mellan 7 och 33 år. I Finland och Frankrike skiljer man på mätare i transmissionsnätet och i distributionsnätet, där mätarna i transmissionsnätet har en längre livslängd. Den ekonomiska livslängden begränsas av tillgång på reservdelar samt tillgång till nyare teknik för främst elektroniska komponenter. I Swecos uppdrag har det ingått att ta fram en regleringsmässig

avskrivningstid som ska gälla för mätare i både distributions- och transmissionsnät. Då 94 procent av de mätare som finns i det svenska gasnätet är mätare i distributions-systemet föreslår Sweco att den bedömda ekonomiska livslängden för mätare i distributionsnätet också ska gälla för mätare i transmissionsnätet. Sweco föreslår en avskrivningstid om 12 år för mätare.

De bedömda tekniska livslängderna skiljer sig kraftigt mellan olika typer av mätare. Det finns därför skäl att tillämpa olika avskrivningstider för å ena sidan mätare på transmissionsnätet och å andra sidan mätare på distributionsnäten. Avskrivningstiderna ska därför uppgå till 25 år för en mätare på transmissionsnätet och 12 år för en mätare på ett distributionsnät.

Stödsystem och system för övervakning

Företagen har i sina ansökningar föreslagit en avskrivningstid på mellan 5 och 12 år för stödsystem och system för övervakning.

Den tekniska livslängden för sådana system bedöms av Sweco till mellan 15 och 20 år. Det finns en snabb teknisk utveckling inom området. Det talar för att avskrivningstiderna bör vara kortare än den tekniska livslängden. I andra europeiska länder uppgår avskrivningstiderna för dessa anläggningar till mellan 5 och 20 år. Sweco har i sin rapport föreslagit en avskrivningstid om 8 år. Till stöd för denna uppfattning har de anfört att systemen ofta byts ut med ca 5 till 10 års mellanrum.

Grundat på det faktum att livslängden kan vara relativt lång men att den tekniska utvecklingen inom området är snabb anser Ei att det finns skäl att bestämma en avskrivningstid som är betydligt kortare än den tekniska livslängden. Ei delar därför Swecos bedömning att 8 år är en rimlig avskrivningstid för stödsystem och system för övervakning.

Lagerutrymme

Swedegas och Sweco har föreslagit en avskrivningstid om 50 år för lagerutrymme. Det finns endast en anläggning i Sverige och dess förutsättningar är så pass unika att det inte finns skäl att frångå de bedömningar som Swedegas och Sweco gjort. Avskrivningstiden ska därför uppgå till 50 år för lagerutrymme.

Kompressor för lager

Det finns idag endast en kompressoranläggning för lager i Sverige. Den innehas av Swedegas som har föreslagit en avskrivningstid om 40 år för denna typ av anläggningar. Även Sweco anser att 40 år är en rimlig avskrivningstid. Det finns ingen anledning att göra en annan bedömning än den som Swedegas och Sweco har gjort. Avskrivningstiden ska därför uppgå till 40 år för kompressor för lager.

Anläggningar som används för förgasning av kondenserad naturgas samt för import och lossning av kondenserad naturgas

Det finns idag endast en så kallad förgasningsanläggning i Sverige och den innehas av Stockholm Gas. Företaget har begärt en avskrivningstid om 25 år för sådana anläggningar. Den tekniska livslängden för anläggningar som används för förgasning av kondenserad naturgas, för kondensering av naturgas samt för import och lossning av kondenserad naturgas bedöms av Sweco till 25-30 år. I Swecos rapport finns information om att två länder tillämpar 25 respektive 40 år som avskrivningstid för motsvarande anläggningar. Sweco har i sin rapport föreslagit att en avskrivningstid om 25 år ska tillämpas. Denna sammanfaller med Stockholm Gas AB:s begäran och det finns inte skäl att frångå denna bedömning. Avskrivningstiden ska därför uppgå till 25 år för anläggningar som används för förgasning av kondenserad naturgas samt för import och lossning av kondenserad naturgas.

Ei:s ställningstagande

För tillsynsperioden 2015-2018 ska följande avskrivningstider tillämpas, se tabell 2.

Tabell 2 – Fastställda avskrivningstider för tillsynsperioden 2015-2018

	År
Transmissionsledningar	65
Distributionsledningar	50
Mät- och reglerstationer (transmission)	40
Mät- och reglerstationer (distribution)	20
Mätare (transmission)	25
Mätare (distribution)	12
Stödsystem och system för övervakning	8
Lagerutrymme	50
Kompressor för lager	40
Anläggningar som används för förgasning av kondenserad naturgas samt för import och lossning av kondenserad naturgas	25